

Зміст

<i>Передмова</i>	5
<i>Інна Ковалишена. Келеберда</i>	6
<i>Оксана Геращенко. Сторожа Півночі</i>	27
<i>Ольга Ткач. Картопля злагоди</i>	40
<i>Катерина Пекур. Двері, цвяхи, винна шафа</i>	62
<i>Інна Токарева. Сад</i>	94
<i>Ксенія Томашева. Чому ми вбиваємо каргоменів</i>	116
<i>Олена Волинська. Казкар</i>	135
<i>Лариса Бондарчук. Квасоля</i>	161
<i>Галина Шкарупа. Катруся</i>	172
<i>Галина Шкарупа. Росичка</i>	196
<i>Сергій Панасюк. Позивний «Кактус»</i>	214
<i>Іва Білка. Запах стиглих квітів</i>	230
<i>Валерія Малахова. Бажай-ковбасань</i>	256
<i>Валерія Малахова. Дерев'яний шлях</i>	276
<i>Наталія Скубіна. Коли дозріває пшениця</i>	295
<i>Лариса Іллюк, Макс Пшебильський. На цідилку</i>	302

Передмова

Пшеничне поле забирає життя тих, хто вижив під час голоду.

Аж надто ідеальна картопля сама вбиває жуків – і готова змінити життя одного підлітка.

Фудфестиваль виявляється не тим, чим здається – і приховує яблуню, що з'єднує світи.

Дерево родить ковбасою, але чомусь отруйною!

Кактус здатен підвищити виживання бійця на фронті.

Квасоля і росичка мають свої власні плани на майбутнє.

Молоді колоністи вміють поєднувати яблуневий квіт та штучний емоційний інтелект.

Ці сповнені гумору, щемливі і драматичні, детективні, авантюрні і шпигунські історії про фантастичні рослини чекають на вас!

Інна Ковалишена

Келеберда

Максиму Петренку

Дякую за те, що я встигла з тобою познайомитися

Максим стояв на порозі невеличкої хатини, критої очеретом. Він завжди повертався сюди перед тим, як узятися за важливу справу. Шкода, на цей раз не вийде зустрітися з мамою...

Зайшов до світлиці, звично пригнувшись під низьким одвірком, пройшов до холодильника, який дико виглядав у глинобитній хаті, в кутку біля печі, але ж час не стоїть на місці. Світ змінюється. І часом навіть на краще. А бутерброд із шинкою дуже помічний, коли не знаєш, з якого кінця взятися за нове доручення. Вони планують теракт у Келеберді. Підуть на все, аби вберегти старий лад, котрий Максимова керівниця зневажливо обзиває «залізною завісою».

Юнак вкотре глянув на фото в рамі на стіні. Старе чорнобіле фото. Цікаво, що батько скаже із цього приводу? Направду страшно уявити, якими словами може обізвати цих придурків хорунжий армії УНР.

– Я впораюся, – сказав Макс фотографії. – Я обов'язково впораюся.

Врешті-решт, упертість в нього від батька.

* * *

Вона приїхала до Києва на вокзал за добрі три години до потяга. Потовклася Центральним вокзалом і не знайшла свого рейсу в списках. Працівниця довідкового бюро розгублено покліпала очима, панічно порилася в пам'яті комп'ютера й попросила майже жалібно:

– Посидьте, будь ласка, в залі очікування. До вас підійде людина, котра вам допоможе.

Розгублена, стривожена і сонна Ліка мовчки попленталася до зали очікування. Час ще є, може, й розберуться. Чи хоча б гроші повернуть. З'їздила, називається, трохи розвіятися...

Взагалі все почалося з того, що Ліка надибала в інтернеті парфумерну крамницю з дуже промовистою (але Ліка ще про те не знала) назвою – «Чар-зілля». Ціни там трохи кусалися, але дівчина не витримала – і так мало радощів на тому клятому карантині! – тож купила там скриньку з пробниками. А разом із підтвердженням замовлення на електронну пошту прислали рекламу гастрофестивалю.

Три незабутні дні в околицях селища Келеберда на фестивалі «Феєрія смаку». Ліка почитала рекламу, погуглила фото того села і плюнула на дурнувату назву фесту. Півтора роки безвиїзно вдома! У неї сил більше нема. А фестиваль маленький та ще й під відкритим небом – може, там навіть вийде погуляти без маски? Хоча основним фактором, мабуть, все ж стало те, що бабуся Ліки була родом із села Келеберда. Правда, на Черкащині.

Сайт фесту турботливо пропонував учасникам просто від них забронювати квитки на потяг та кімнату в готелі (добре живуть – в селі півтисячі мешканців, а готель є). В ціну готелю наче як входив автобус-шатл. З Кременчука. До Келеберди. Який доведе відвідувачів увечері з вокзалу просто до місця призначення й не доведеться самій мучитися. Просто шик, аж дивно, що готель відносно недорогий. Хоча там же написано – знижки на номери гостям фестивалю. Рекламна акція.

Але їхати, звісно, доведеться з Києва. Укрзалізниця досі не знайшла на мапі острів Черкаси.

Парфуми з Нової пошти Ліка забрала якраз у день від'їзду.

* * *

– Дівчино, ви можете глянути, який у мене вагон? – старенька бабуся з сусіднього крісла простягала свій квиток.

– У вас шостий, – чомно прочитала Ліка.

– Дякую. А то стара баба уже не бачить, а квиток на останні гроші куплений – пенсії ж тої кіт наплакав.

Старенька помовчала, зітхнула:

– А колись же однією шостою світу могли їздити! А зараз що? Квитки дорогі, нікуди не пускають без віз. А як приїдеш куди, то всюди гроші, гроші треба. Я пам'ятаю, була молода, як ти, то мріяла: піду на пенсію – кожнісіньку республіку відвідаю! Може, навіть в Югославію потраплю. І що? І вмерли мої мрії... А ти куди їдеш, дитинко?

Ліка ошаліла від такого панібратства і хвилювання про-рвалося на волю.

– А я, здається, вже нікуди не їду – мій потяг загубили, – нервово засміялася дівчина.

– Страшне! Геть ладу на цій залізниці нема. За союзу порядок був, а зараз розікрали все. Заводи на металобрухт попиляли, колгоспи позакривали. Люди зубожіють...

Ліка би з радістю скочила і пішла. Але тривога відбирала сили, та й незручно було. Літня ж людина. Нічого поганого не робить. Ну, говорить мерзоту, так вона ж її мерзотою не вважає, як і дві третини українців, мабуть. От якби Тетянка була тут... Таня, Лікіна подруга, кожне добре слово в бік СРСР сприймала як особисту образу й кидалася в бій. Ліка так не могла. Їй вже було шкода цієї старенької та її зруйнованих мрій, хоч і не Україна їх зруйнувала.

– Та й люди тоді були добріші, співчутливіші, ніж тепер. І от якби тебе тоді кинули напризволяще на вокзалі, то начальника вокзалу б за таке розстріляли!

Ліка зажмурилася. Потерла обличчя руками.

– Та не сталось нічого такого, за що б варто було розстрілювати...

– Ти, я бачу, хороша дівчинка. Вихована. Добра. Не те що ці сатаністи, нинішня молодь. От у моєму домі живе одне дівчисько, книжки пише. Про нечисть всяку і про те, як та нечисть бандерівцям допомагає!

– Фентезі? – перепитала Ліка.

– Так, вона ніби так говорить. Дурня це все. Тільки вчить дітей дурницям. Нечисті ніякої нема, а якби була – то вірити їй не можна! Вони ж не люди. І людям вони вороги. Я тобі от що скажу, дитинко. Світ нині такий, що нікому вірити не можна. Людина людині вовк! А ти хороша дівчинка, я бачу. Незлоблива. А я життя прожила, всяких бачила. Я тобі хочу подарунок зробити.

Бабця дістала з кишені коробочку і втиснула Ліці в руки. Дівчина кілька секунд розгублено дивилася на коробочку з парфумами «Срібна конвалія», улюблені радянські парфуми її покійної бабусі. Їх ще випускають?

Вона хотіла чесно відмовитися, підбирала слова, аж тут її гукнули:

– Ви Палій Анжеліка Віталіївна? – запитала працівниця вокзалу.

Так, вона. І їй ще пощастило, що мама любила кіно про Анжеліку, бо дядькова дружина любила мексиканські серіали і назвала дочку Ф'яметтою. А їхні сусіди так назвали козову. Крику було...

– Просто Ліка, якщо ваша ласка...

Жінка кивнула:

– Пані Ліко, слідуєте за мною, я відведу вас до вашого потяга.

Дівчина поспішно запихнула злощасні парфуми до рюкзака й поспішила за працівницею вокзалу.

* * *

Роботи з кожним днем ставало дедалі більше. Макс організував охорону заходу і особисто затверджував списки гостей.

– Онисиме, ви підтвердили квиток для пані Блакитної Магнолії з КНР?

– Підтвердили. Вона не помічена в антиукраїнських висловлюваннях чи симпатіях до Росії, жодних умов не порушила, всі документи в нормі, тож причин відмовити у візиті нема.

Максим зітхнув:

– Так, але КНР... Сам розумієш, у нас ризик теракту на події. А раптом вона комуністка чи симпатизує?

– Та вона старша за той КНР! – реготнув Онисим і пригладив рукою волосся. – Коли там його заснували? В тисяча дев'ятсот сорок сьомому?

– В сорок дев'ятому.

– Отож. А якщо вважати симпатиками комуністів всіх, хто не емігрував, то і я, і твої батьки – симпатики і колаборанти.

– Твоя правда, – зітхнув Максим. – Здається, я просто втомився. А що там щодо особливих гостей?

– Не турбуйся, шефе, все під контролем. Наші написали інструктаж, я потурбувався, щоб ніхто не міг купити квитки, не прочитавши інструкцій та попереджень. Всіх, хто квитки купував, ми перевірили. У пари є зв'язки з ізоляціоністами, – Онисим простягнув папку, Макс її взяв, – за ними стежать: раптом просто зараз ці контакти оживуть.

– Молодці. А інструкція... Точно всі прочитали?

– Шефе! – крізь зелену завісу, що закривала двері, прослизнула чорнокоса дівчина. – Там наша улюблениця намагається отримати пропуск на фальшиве ім'я. Добре замаскувалася, ледь не пропустили. Що накажете робити?

Очі Максима азартно зблиснули:

– Підтверджувати, звісна річ.

* * *

Ліку вивели надвір, через підземний перехід провели до Південного вокзалу, тицьнули на табло (там її потяг чомно відображався – може, в Центральному просто табло зламалося?) і наостанок веліли йти до своєї колії суворо з лівого боку. І пам'ятати, що на потяги, позначені як ІСХ+, сідати треба лише з Південного вокзалу. І тільки зайшовши до вокзалу з вулиці.

– Але чому?

– В іншому разі ви не зможете потрапити на платформу, – тільки й відповіла працівниця вокзалу.

Ліка тільки очима покліпала: чого б це?

Потяг був новий і красивий. Другий клас інтерсіті виглядав, мов перший в інших таких потягах. І вагон двоповерховий, і крісла зручні та просторі. Але дупа після стількох годин поїздки все одно болітиме.

В Кременчуці виходили вже поночі. Автобус на стоянці поруч із маленьким Кременчуцьким вокзалом переливався вогнями, і у Ліки склалося враження, наче в той автобус набився чи не весь її вагон. Поруч із Лікою примостилася жінка з виразно далекосхідними рисами та чорним волоссям, зібраним у високий хвіст, приязно посміхнулася. Китайка? Кореянка? Японка? Ой, та там до біса країн і народів, а може, вона взагалі американська туристка. Ліка посміхнулася у відповідь і відвернулася до вікна. Але там уже було темно, хоч в око стрель. Дівчина окинула поглядом автобус і мало не відсахнулася: за плечима її сусідки немов звивався пухнастий хвіст. Як у білки. Чи як в лисиці...

Достатньо було кліпнути, щоб зрозуміти – ніякого хвоста в сусідки нема. Ліка нервово окинула поглядом автобус. Та нормальні люди сидять, просто вона втомилася, от і мариться всяке.

Вийшовши з автобуса, дівчина стягнула ненависну маску, вдихнула на повні груди і роззирнулася. Готель стояв немов би на невеличкому півострові, з'єднаному з рештою суходолу вузькою косою. Ліка не була певна, що це взагалі законно.

На вході до готелю стояли рамки металодетектора.

Оу.

Ну, ладно. У неї ж нічого забороненого немає. І складного тут теж нічого нема.

Рюкзак на конвеєрну стрічку, телефон, браслет і дрібні гроші з кишені на столик. Пройти крізь рамку. Забрати речі зі столика. Посміхнутися у відповідь вогненно-рудому хлопцеві в уніформі, що вибачається за незручності. Підняти рюкзак...

– Доброго вечора, шефе – вигукнув рудий охоронець, і Ліка підскочила з несподіванки, притискаючи рюкзак до грудей. – У нас усе спокійно.

До рамки підійшов високий хлопець з коротким йоршиком русявого волосся на голові та різкими, красивими рисами обличчя.

– Бачу, – він кивнув рудому, а тоді перевів погляд на Ліку. Недобрий такий погляд, колючий.

– Пані, дозвольте оглянути ваш рюкзак.

– Але його щойно просканували, і нічого... – спробувала заперечити дівчина.

– Пані, – перебив її хлопець із притиском. – Дайте. Оглянути. Ваш рюкзак.

І нічого він не красивий. Особливо, коли порпається в її речах.

На двох сусідніх рамках люди спокійно проходили перевірку і йшли заселятися, а вона стояла, як дурна, і чекала, поки цей «шеф» методично облазив усі кишеньки й перетрушував її торбинку з трусами. І навіть коли скінчив і рюкзак застебнув, то чомусь не квапився його повертати, тільки свердлов дівчину важким поглядом.

І тут раптово погасло світло. Геть усе світло. І завила сигналізація. А за мить світло знову спалахнуло, мов нічого й не сталося.

– Шефе, – смаглява дівчина з довгими чорними косами наче й не підійшла, а зіткнулася з нічних тіней. – Наша гостя вже тут.

Хлопець кивнув, майже шпурнув рюкзаком у Ліку і зник.

– Вибачте ще раз, – ніяково посміхнувся рудоволосий охоронець. – У нас тут... затримання злочинниці. Ви можете йти.

* * *

Як би там не було, а подорожувати і фестивалити класно. Особливо, коли можеш собі дозволити не хостел навіть, а невеличкий бюджетний номер в готелі. З окремим душем і зручним ліжком.

Тож, попри всі чудасії напередодні, до сніданку Ліка спускалася бадьорою і веселою, в передчутті того, що сьогодні побачить. А от після сніданку знову почалися «веселощі».

Дівчина на рецепції, явно новенька й перелякана, видала їй пакунок, тріпнувши меліруваними в зелене кучерями:

– Це ваші бутерброди і нарукавна пов'язка.

Які бутерброди? Вона йде на фудфестиваль! Яка в біса нарукавна пов'язка?

Останнє Ліка й спитала, розгублено тримаючи в пальцях клаптик білої тканини з позначкою: чорний чоловічок у червоному трикутнику. Майже як знак «обережно, діти».

– Знак, що ви людина! – бадьоро відтарабанила дівчина і подивилася на Ліку величезними котячими очиськами.

– А ви тоді хто?

– Я?.. – дівчина захлинулася повітрям. – Ну, ви ж читали інструктаж до квитка? Я розумію, це видається жартом, але...

– Який інструктаж? – не зрозуміла Ліка.

Дівчина зблідла. Очі її ще більше розширились, а у волоссі наче додалося зелених пасем.

– Сійте тут! – пробелькотіла вона. – Нікуди не йдіть! Я зараз покличу керівника охорони!

Керівник охорони – це той хлопець, який вчора перевіряв її рюкзак? О ні, Ліка не готова знову із ним зіткнутися. Тому пора вшиватися звідси. На фестиваль.

* * *

Краєвиди навколо були такі, що дух перехоплювало. А сама галявина з фестивальними наметами здалеку нагадувала гібрид вуличної локації Книжкового Арсеналу та різдвяного ярмарку. Намети, будиночки, купа народу. Дуже... химерного народу. Добрий шмат учасників фесту були вдягнуті в традиційні українські строї століття так вісімнадцятого. Гарно, але неочікувано. Решта наче й носили повсякденний одяг, та все одно виглядали якось незвично... Ліка ніяк не могла визначитися, що не так, тож плюнула й постаралася про це не думати.